

Høringssvar til budget 2026-2029

MED-udvalget og Fællesrådet - dagtilbudsområdet Nordvest

På trods af intensiv erhvervsaktivitet er befolkningstallet i Kalundborg Kommune ikke begyndt at stige, men har været tilnærmelsesvist konstant eller faldende de sidste 10 år.

Perspektivnotatet s. 10

Kvaliteten af dagtilbud spiller en direkte og væsentlig rolle for tilflytning af nye børnefamilier, da en god kvalitet sikrer børnenes trivsel, læring og udvikling, hvilket er afgørende for forældrenes valg af bopæl.

En kommune med et godt omdømme for sine dagtilbud kan tiltrække og fastholde børnefamilier, hvilket er vigtigt for den generelle tilflytning og kommunens økonomi. Det skal være tydeligt for nye borgere/børnefamilier hvad de får ekstra ved at bosætte sig i Kalundborg, så de ikke vælger pendlerlivet og bosætning i nabokommunerne.

KL og regeringen er enige om, at det aftalte niveau sikrer gode muligheder for at investere i de fysiske rammer for velfærden. KL tilkendegiver, at aftalen bl.a. giver mulighed for: • Investeringer i daginstitutioner i omegnen af 3 mia. kr., herunder til forbedring af indeklimaet og renovering af legepladser.

Perspektivnotatet s. 16

Den nationale kvalitetsundersøgelse understreger, at **høj kvalitet i de fysiske rammer og lege- og læringsmiljøer** er fundamental for børns trivsel, læring og udvikling. Kvalitetsundersøgelsen viser, at mange institutioner kun når op på et **tilstrækkeligt niveau**, hvilket ikke er tilstrækkeligt til at sikre optimal understøttelse – især ikke for børn i udsatte positioner. Dette er også gældende for Kalundborg Kommunes dagtilbud, hvor legepladserne i de kommunale dagtilbud fremstår med utilstrækkelig kvalitet. Der er derfor behov for at forbedre de fysiske omgivelser, så de systematisk understøtter barnets udvikling til leg og fordybelse.

Når børn møder kvalitetsprægede læringsmiljøer, øges deres motivation, nysgerrighed og mulighed for at udvikle vigtige kompetencer. Forældre oplever samtidig høj kvalitet og tryghed i tilbuddene, hvilket gør kommunen mere attraktiv for børnefamilier, der overvejer at bosætte sig. Investeringer i daginstitutioner bliver derfor en strategisk satsning på både børns hverdag og kommunens fremtid. Omvendt kan det skabe usikkerhed hos forældre, hvis børnehuset fremstår slidt med gamle og utidssvarende lege- og læringsmiljøer og mangelfulde legepladser. **Det sender et signal om manglende prioritering af børns trivsel og kan give indtryk af lav kvalitet i tilbuddet.** Det risikerer at påvirke både børns oplevelser og forældres tillid, hvilket kan få familier til at søge andre løsninger – eller helt at fravælge kommunen.

I forhold til at forbedre indeklimaet i kommunens dagtilbud må det som minimum sikres, at der udbedres skader i de børnehuse, hvor der er konstateret vand i kælderen. I et af børnehuse er der påvist skimmelsvamp, og der er grund til bekymring for, at også andre af dagtilbuddenes kældre kan være i samme

situation. DMI peger på at der fremover vil komme flere og kraftigere skybrud i Danmark. Der kan komme op til dobbelt så mange som i dag, og når de rammer, øges risikoen for vandskader og skimmelsvamp i børnehusenes kældre. Denne risiko bør også indtænkes i kommunens langsigtede plan for vedligehold.

Der bør afsættes midler til bygninger og vedligeholdelse af børnehuse, som mange steder fremstår gamle og slidte, med udearealer præget af misligholdelse og ukrudt. Det giver et uattraktivt indtryk for potentielle nye borgere og børnefamilier. Det samme gør sig gældende for de øvrige kommunale legepladser.

Der ses en stigning i andelen af børn med behov for specialtilbud i Kalundborg

Vi vil gerne rette opmærksomheden mod den alvorlige situation for børn i udsatte positioner i kommunens dagtilbud. Aktuelt er der **100 % overbelægning** i ressourcedagtilbuddene i Nordvest, utilstrækkelige fysiske lege- og læringsmiljøer og et mismatch mellem behov og ressourcer. Det betyder bl.a., at én pædagog skal forsøge at inkludere **seks børn på tre forskellige stuer**, fordelt på forskellige alderstrin. Det er en urealistisk og utilstrækkelig indsats, som både pædagogisk og menneskeligt skaber store udfordringer.

Dertil kommer en geografisk ulighed, hvor der i dag er **14 pladser i SØ** og kun **7 pladser i NV**, hvilket skaber en uensartet adgang til den nødvendige støtte afhængig af hvor i kommunen barnet bor.

Når kvaliteten ikke er tilstrækkelig, har det direkte betydning for børnenes trivsel, læring og udviklingsmuligheder. Internationale og nationale undersøgelser dokumenterer, at børn i udsatte positioner er særligt afhængige af stabile relationer, høj faglighed hos de voksne og tilpassede læringsmiljøer. Når dette ikke er til stede, øges risikoen for marginalisering, mistrivsel og senere behov for langt dyrere indsatser i skole- og ungdomsårene. James Heckmans forskning viser tydeligt at tidlige investeringer i udsatte børn er de mest effektive og økonomisk rentable. Uden tidlig indsats vokser kommunens udgifter til specialtilbud markant. Hver krone investeret tidligt giver flere kroner tilbage gennem færre sociale udgifter og højere arbejdsmarkedstilknætning.

At sprede indsatsen for tyndt, er en kortsigtet besparelse, der skaber langsigtede merudgifter. De første 1000 dage er afgørende for barnets liv. En prioritering her er både en investering i børnenes livschancer og en økonomisk klog strategi, som vil aflaste kommunens budget på længere sigt.

MED-udvalget og Fællesrådet anbefaler:

Børn i udsatte positioner

- **Opnormering af pladser** i ressourcedagtilbud, så kapaciteten matcher behovet.
- **Takstfinansiering hvor pengene følger barnet**, så ressourcerne bruges der, hvor de gør størst gavn.
- **En ensartet adgang til den nødvendige støtte uafhængig af hvor i kommunen barnet bor.** Anbefaling af en opnormering af ressourcepladser i Dagtilbud Nordvest.
- **Sikr tilstrækkelig normering**, så én pædagog ikke skal dække urealistisk mange børn på tværs af stuer og aldersgrupper.

Kvalitet i børnehusenes fysiske rammer

- **Investér de afsatte midler fra KL og Regeringen i kvalitet**, så dagtilbud bliver et aktivt trækplaster for børnefamilier og en del af en ambitiøs bosætningsstrategi.
- **Opgrader legepladser og lege- og læringsmiljøer**, så de understøtter børns trivsel, læring og udvikling.
- **Prioriter et sundt indeklima og vedligehold**, så kommunens dagtilbud fremstår attraktive og tidssvarende.
- Skab tydelig kommunikation om, hvad familier får ekstra ved at bosætte sig i Kalundborg.

Tænk langsigtet økonomi

- **Tidlige investeringer i barnets liv** er veldokumenteret de mest effektive og økonomisk rentable.
- At spare i **de første 1000 dage af barnets liv** skaber mistrivsel nu og langt større udgifter til specialtilbud, sociale foranstaltninger og sundhedsvæsen - og giver barnet et ringere afsæt for uddannelse og job senere i voksenlivet.

hoering.budget@kalundborg.dk